

Còn nhiều vướng mắc trong thực thi In cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá

THU HÀ

Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá do Quốc hội khóa XIII ban hành ngày 18 tháng 6 năm 2012 và có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 5 năm 2013, trong đó, nội dung in cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá đáp ứng yêu cầu của Luật sẽ thực hiện từ ngày 01/11/2013. Đây là nội dung thay đổi lớn liên quan đến khâu chuẩn bị thiết kế mẫu cảnh báo, thay đổi máy móc, thiết bị in ấn... Tại Hội thảo "In cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá và một số vấn đề liên quan đến thực thi Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá" do Hiệp hội Thuốc lá Việt Nam phối hợp với Bộ Y tế, Bộ Công Thương vừa tổ chức mới đây tại Hà Nội, các doanh nghiệp sản xuất thuốc lá đã thực thi nghiêm túc và đúng quy định pháp luật về ghi nhãn, in cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai còn gặp một số vướng mắc cần phải được xem xét lại.

Khó triển khai vì thời gian thực hiện ngắn

Theo quy định, đến ngày 01/11/2013 (tức là 6 tháng sau kể từ khi Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá có hiệu lực thi hành - ngày 01/5/2013), các loại bao, tüt, hộp thuốc lá được sản xuất, nhập khẩu để tiêu thụ tại thị trường Việt Nam phải đáp ứng yêu cầu nêu tại Điều 15 của Luật về ghi nhãn, in cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá. Song theo phản ánh chung của các doanh nghiệp sản xuất thuốc lá, để có được mẫu bao bì mới đưa vào sản xuất đại trà, phải trải qua khá nhiều công đoạn nên mất rất nhiều thời gian như: Thiết kế mẫu; Chốt mẫu thiết kế, mẫu mực chuẩn; Tạo mẫu, triển khai và phát hành mẫu; Gia công trực in; Mua hoặc nhập khẩu nguyên vật liệu cần thiết cho việc sản xuất, sản xuất thử; Gửi, hoàn tất thủ tục hải quan và vận chuyển mẫu bao bì về nhà máy; Thủ tục hành chính liên quan đến mẫu bao bì mới; Sản xuất bao bì mới... Do đó, nếu áp dụng thực thi Luật với thời gian 6 tháng là không khả thi. Đại diện Hiệp hội Thuốc lá Việt Nam - ông Phạm Kiến Nghiệp, Tổng thư ký cho hay, để thay đổi toàn bộ quy trình sản xuất cũng như mẫu mã bao bì mới của sản phẩm thuốc lá, cần có thời gian ít nhất là 12 tháng cho nhiều công đoạn... Theo ý kiến của doanh nghiệp, để thực hiện theo đúng quy định của Luật, lẽ ra từ ngày 01/11/2012, Bộ Công Thương và Bộ Y tế phải có hướng dẫn cụ thể về ghi nhãn, in cảnh báo sức khỏe trên bao bì mới để các doanh nghiệp sản xuất thuốc lá kịp thời triển khai. Tuy nhiên, cho đến thời điểm hiện nay, các doanh nghiệp vẫn chưa nhận được một hướng dẫn cụ thể nào về ghi nhãn, in cảnh báo sức khỏe trên bao bì mới. Trước đây, Bộ Y tế đã có Quyết định số 02/2007/QĐ-BYT, ngày 15/1/2007 cũng cho phép lộ trình thực hiện in lời cảnh báo sức khỏe

là sau 14 tháng kể từ khi có hướng dẫn về nhãn và in cảnh báo sức khỏe được ban hành. Đó là cơ sở pháp lý và thực tiễn về thời gian thực hiện.

Phân tích cụ thể về vấn đề này, ông Nguyễn Từ Mục, Giám đốc kinh doanh Tổng Công ty Công nghiệp thực phẩm Đồng Nai cho biết, hiện nay, nước ta có 17 đơn vị sản xuất thuốc lá điều với sản lượng tiêu thụ nội địa hàng năm trên 4 tỷ bao, với trên 400 nhãn hiệu có kiểu dáng, kỹ thuật in, dập khác nhau, trong đó nhiều loại phải đặt in ở nước ngoài... Trong khi đó, hiện cả nước mới chỉ có 04 công ty có máy in chuyên dùng cho bao bì thuốc lá, khi chuyển sang in cảnh báo sức khỏe bằng hình ảnh thì chỉ có 02 công ty đáp ứng được yêu cầu này. Với công suất máy in bị thu hẹp và với hơn 400 loại nhãn mác phải thay đổi cùng thời điểm, thì việc đáp ứng in nhãn bao bì mới theo quy định của Luật càng khó triển khai nhanh.

Thêm những khó khăn khác

Theo quy định của Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá, với yêu cầu in cảnh báo sức khỏe bằng hình ảnh trên bao bì thuốc lá, phải chiếm ít nhất 50% diện tích của mỗi mặt chính trước và mặt chính sau trên bao, thì số mẫu in tối thiểu phải từ 6 - 8 mẫu trở lên. Ngoài mẫu sắc thì bao bì thuốc lá còn phải có thêm 01 lớp tráng phủ bề mặt bằng dầu bóng nhằm mục đích chống trầy xước bề mặt, đồng thời bảo vệ màu sắc không bị phai nhanh dưới ánh nắng mặt trời. Ông Lê Vũ Tùng - Phó Tổng giám đốc Tổng công ty Công nghiệp Sài Gòn cho biết, với yêu cầu in cảnh báo sức khỏe bằng hình ảnh thêm màu sắc, thì chi phí về giá thành bao bì sẽ tăng khoảng 8 - 10% cho mỗi mẫu tăng thêm. Ngoài ra, nếu việc qui định áp dụng cho cả vô tüt, thì chi phí sẽ tăng gấp đôi. Theo ông Hoàng Minh, Trưởng phòng Kế

hoạch Tổng công ty Khánh Việt, để đáp ứng yêu cầu của Luật, các nhà máy in phải thực hiện in 02 lượt in, như vậy, sẽ phát sinh nhiều loại chi phí. Hơn nữa, chi phí đầu tư mua thiết bị in cho loại máy 8 mẫu rất cao, khoảng 2 triệu USD/máy. Với khoản đầu tư này không phải nhà máy in nào cũng có khả năng huy động kịp thời nguồn vốn để thực hiện.

Về quy định ghi ngày hết hạn sử dụng đối với sản phẩm thuốc lá (hiện trên bao bì thuốc lá chỉ ghi ngày sản xuất) cũng nảy sinh bất cập. Theo Điều 15 của Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá, để thực hiện yêu cầu in thêm ngày hết hạn sử dụng, các doanh nghiệp thuốc lá phải đầu tư thiết kế, đầu tư thêm máy móc, thiết bị, hoặc nghiên cứu, cải tiến thiết bị cho phù hợp... Việc này cũng mất khá nhiều thời gian để hoàn thành.

Kiến nghị

Đứng trước những khó khăn trong việc thực hiện nội dung in cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá, đã có nhiều đề xuất, kiến nghị của các doanh nghiệp thuốc lá. Trong đó, việc đầu tiên là Bộ Công Thương, Bộ Y tế và các cơ quan quản lý nhà nước cần xem xét để các doanh nghiệp sản xuất thuốc lá có cách ghi nhãn và cảnh báo sức khỏe phù hợp với quy định của Luật và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật sau 12 tháng kể từ ngày các Bộ chính thức ban hành hướng dẫn chi tiết.

Đối với vấn đề chọn mẫu in trên sản phẩm, các cơ quan quản lý nhà nước cần đưa ra ít nhất 14 - 15 mẫu để các doanh nghiệp lựa chọn cho phù hợp với điều kiện thực tiễn của nước ta. Bên cạnh đó, số lượng mẫu in cũng cần được cân nhắc sao cho phù hợp. Ngoài ra, cần xem lại quy định thời gian thay đổi hình ảnh cảnh báo sức khỏe (thay đổi theo định kỳ 02 năm/lần), bởi việc thay đổi trong thời gian ngắn sẽ gây tốn kém không ít cho doanh nghiệp vì sản phẩm thuốc lá từ khâu sản xuất tới tiêu dùng từ 6 tháng đến 1 năm mới tiêu thụ hết sản phẩm, nếu để cảnh báo sức khỏe thay đổi nhanh thì sẽ dẫn đến tình trạng nhiều loại cảnh báo gây xáo trộn thị trường, gây bất cập trong lưu thông. Bộ Y tế cần sớm công bố Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về thuốc lá và có cơ quan nhà nước tiếp nhận hồ sơ đăng ký tiêu chuẩn để các doanh nghiệp có điều kiện thực thi nghiêm túc Luật...

Từ những khó khăn của doanh nghiệp thuốc lá nêu trên, thiết nghĩ các cơ quan quản lý nhà nước cần phối hợp chặt chẽ hơn nữa, tạo thành một mối thống nhất, để cùng nhau chia sẻ những khó khăn cho doanh nghiệp thuốc lá trong quá trình triển khai thực hiện các quy định của Luật Phòng, chống tác hại thuốc lá, từ đó có cơ sở xem xét và đưa ra thời gian chính thức và phù hợp với thực tiễn của doanh nghiệp áp dụng cho việc in cảnh báo sức khỏe trên bao bì thuốc lá. ❖

Phát triển sản phẩm quốc gia...

(Tiếp theo trang 12)

tổ chức 8 hội chợ hàng CNNT tiêu biểu ở 3 khu vực, với số lượng trên 260 sản phẩm được bình chọn, trong số gần 600 sản phẩm đăng ký. Qui mô các hội chợ thu hút 350 - 450 gian hàng và từ 150 đến 200 doanh nghiệp tham gia. Bên cạnh đó, các địa phương trên cả nước đã tổ chức 52 hội chợ triển lãm cấp tỉnh, huyện; hỗ trợ 4.625 cơ sở CNNT tham gia các hội chợ trong nước và hỗ trợ đăng ký thương hiệu cho 248 cơ sở CNNT. Kinh phí cho hoạt động này trong giai đoạn 2005-2010 là 27,475 tỷ đồng. Đặc biệt, chương trình đào tạo nghề cho lao động nông thôn cũng được các địa phương ưu tiên chú trọng nhất, bởi không những tạo việc làm mới mà còn nâng cao tay nghề cho lao động nông thôn. Trong giai đoạn 2005-2010, các địa phương đã đào tạo được 401.255 lao động; nâng cao tay nghề cho 20.222 lao động nông thôn; đào tạo thợ giỏi, nghệ nhân thủ công nghiệp cho 634 người. Do các đề án gắn với nhu cầu của cơ sở CNNT nên hầu hết các lao động sau khi trải qua lớp đào tạo đều có việc làm ổn định. Đời sống vật chất, tinh thần của người dân được nâng cao. Diện mạo khu vực nông thôn thay đổi.

Thứ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Nam Hải cho rằng, các địa phương cần phải tập trung những sản

phẩm chủ lực để xây dựng và phát triển. Việc tập trung vào một số sản phẩm CNNT chủ lực, có tầm vóc quốc gia không có nghĩa là xem nhẹ các sản phẩm, các làng nghề còn lại mà đây là cách làm tập trung, thí điểm; từ đó sẽ lan tỏa sang các cơ sở CNNT, làng nghề khác. Thứ trưởng nhấn mạnh, các cơ sở CNNT có sản phẩm được công nhận là sản phẩm CNNT tiêu biểu sẽ được ngành Công Thương, trung tâm khuyến công và xúc tiến thương mại các tỉnh sẽ tạo điều kiện về kinh phí, đào tạo lao động, cải tiến kỹ thuật sản xuất và tạo điều kiện quảng bá thông tin, mở rộng thị trường tiêu thụ. Đây chính là động lực rất lớn cho các cơ sở sản xuất CNNT trong điều kiện kinh tế còn nhiều khó khăn.

Để sản phẩm CNNT tiêu biểu thực sự là nguồn hàng hóa có giá trị cao, mang lại lợi ích to lớn về kinh tế thì cần đầu tư xây dựng nhiều hơn nữa những chính sách phù hợp cho việc phát triển thương hiệu sản phẩm, mở rộng thị trường, đồng thời các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất CNNT cũng phải chủ động cập nhật thông tin, tìm kiếm thị trường, đổi mới công nghệ, học hỏi kỹ năng và kiến thức quản lý, mạnh dạn đầu tư để sản phẩm CNNT tiêu biểu phát triển ngày càng mạnh mẽ cả về số lượng và chất lượng. ❖